

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา(Research and Development) เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่นำมาจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดชัยภูมินี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นระยะๆจึงเสนอผลการวิจัยตามวิธีดำเนินการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่นำมาจัดการเรียนการสอนและแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

4.1.2 ผลการศึกษาแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน

4.2.1 ผลการพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ

4.2.2 ผลการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4.2.3 ผลการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
รายละเอียดของผลการวิจัย มีดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาจัดการเรียนการสอนและแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูวิชาการประจำโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของครูวิชาการประจำโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N:150	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	92	61.33
หญิง	58	38.66
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	2	1.33
25-30 ปี	7	4.66
31-35 ปี	13	8.66
36-40 ปี	27	18.00
41-45 ปี	42	28.00
46-50 ปี	33	22.00
51-55 ปี	24	16.00
56 ปีขึ้นไป	2	1.33
3. อายุราชการ		
ต่ำกว่า 5 ปี	1	0.66
5-10 ปี	20	13.33
11-20 ปี	42	28.00
21-30 ปี	83	55.33
31 ปีขึ้นไป	4	2.66
4. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	71	47.33
ปริญญาโท	76	50.66
สูงกว่าปริญญาโท	3	2.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูวิชาการประจำโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.33 อายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 28.00 อายุราชการ ระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 55.33 มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 50.66

2. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาจัดการเรียนการ สอน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับความคิดเห็นความพึงพอใจของครูวิชาการประจำโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	ปัญหา/อุปสรรค	ระดับความคิดเห็น/พึงพอใจ		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
1	การให้ความสำคัญในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน	3.52	0.86	มาก
2	แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้	3.46	0.87	ปานกลาง
3	การวางแผนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.42	1.16	น้อย
4	การควบคุมกำกับติดตามการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.46	1.12	น้อย
5	การนำองค์ความรู้มาสอดคล้องกับบูรณาการกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	2.48	1.04	น้อย
6	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.22	1.06	มาก
	รวม	3.09	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นความพึงพอใจของครูวิชาการประจำโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09, S.D.=1.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22, S.D.=1.06$) และการให้ความสำคัญในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก($\bar{X}=3.52, S.D.=0.86$) เช่นกัน

2.2 แนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)นำเสนอข้อมูลในรูปแบบ
ของตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ข้อที่	แนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
1	เชิญเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.52	0.76	มากที่สุด
2	ครูผู้สอนไปศึกษาองค์ความรู้จากแหล่งภูมิปัญญาหรือเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้วนำความรู้มาจัดการเรียนการสอน	3.48	1.04	ปานกลาง
3	นำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งภูมิปัญญาหรือเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยตรง	3.86	0.96	มาก
4	มอบหมายภารกิจให้นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งภูมิปัญญาหรือเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเอง	1.53	1.66	น้อย
5	ครูผู้สอนสอดแทรกเนื้อหาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในรายวิชาที่ตนสอน	4.12	0.84	มาก
	รวม	3.50	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูวิชาการประจำโรงเรียนเกี่ยวกับแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50, S.D.=1.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นที่เป็นแนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในระดับมากที่สุดคือ เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.52, S.D.=0.76$)

4.1.2 ผลการศึกษาแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 9 สาขา

ครูวิชาการประจำโรงเรียน ได้เสนอแนะชื่อแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อและนามสกุล
ลักษณะของความรู้และประสบการณ์ที่จะได้รับและที่อยู่ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมา
จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
1.สาขาเกษตรและการทำมาหากิน		
1.1 นายทวี วังศรี	การปลูกกุยช่ายขาว	43/4 ชุมชนราษฎร์เจริญสุข ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
1.2 นายอเนก ขุนสูงเนิน	การปลูกมะขามหวาน	20/1 ม.7 ต.เจาทอง อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ
1.3 นายจัน ไค ประทับเมือง	การเพาะเห็ด	บ้านหลวงศิริ อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
1.4 นายวิเชียร ทองเจริญ	การเพาะเห็ด	บ้านกุดตุ้ม ต.หนองคอนไทย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
1.5 นายพา คิมภูเขียว	ไร่นาสวนผสม	4 ม.13 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัว แดง จ.ชัยภูมิ
1.6 นายไสว ตาปราบ	ไร่นาสวนผสม	63 ม.4 ต.นาฝาย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
1.7 นายอุทาม ตาปราบ	ไร่นาสวนผสม	23 ม.4 ต.นาฝาย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
1.8 นางหนูดีด หลาบนอก	เกษตรทฤษฎีใหม่	92/3 ม.11 ต.โพนทอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
1.9 นายขุน ไทยกันเอง	เกษตรทฤษฎีใหม่	84 ม.13 ต.หนองบัวแดง อ.หนอง บัวแดง จ.ชัยภูมิ
1.10 นายสุระ แก้วคอนไทย	เกษตรพอเพียง	176 ม.11 ต.โพนทอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
2.สาขาอาหารและโภชนา		
2.1 นางน้อย โชคศิริ	ทำปลาร้า	6/2 ม.11 ต.ชีลอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
2.สาขาอาหารและโภชนา		
2.2 นายทองแกม อุ่นศรี	ทำส้มปลา	112 ม.1 ต.ซีลอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
2.3 นางลำชูร ฐานวิสัย	หม่าไส้กรอก	129 ม.5 ต.หนองขาม อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
2.4 กลุ่มแม่บ้านเกษตร โนนม่วง	มะม่วงแช่อิ่ม	บ้านโนนม่วง ต. โพนทอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
2.6 กลุ่มแม่บ้านบ้านขวาน้อย	ปลาร้าทรงเครื่อง	บ้านบุงคล้า ต.บุงคล้า อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
3.สาขาภาษาและวรรณกรรม		
3.1 นายสังคม เกตุขมาลา	เขียนคำประพันธ์	92 ม.7 บ้านโศกรัง ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
3.2 นายวิฑูรย์ ทองแท่ง	เขียนคำประพันธ์	บ้านห้วยกนทา ต.คูเมือง อ.หนอง บัวแดง จ.ชัยภูมิ
3.3 นายวิไล วรรณชาติ	สุภาษิตคำพังเพย	24/3 ม.1 ต.บ้านเขว้า อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
3.4 นายแสงทอง โพธิ์ศาลาแสง	เขียนกลอนลำ	บ้านหนองสำราญ ต.หนองบวง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
3.5 นายทองล้วน นวลวัน	เขียนกลอนลำ	28 บ้านหนองไผ่ล้อม ต.กุดตุ้ม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
4.สาขาแพทย์แผนไทยและสมุนไพร		
4.1นายก่อม เพิ่มชีลอง	หมอธรรม	24 ม.1 ต.ซีลอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
4.2 นายนาค แหชัยภูมิ	หมอยารักษาโรคริดสีดวง ทวาร	536 ม.12 ต.บ้านเขว้า อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
4.3 นายชาย โคดล้ามแขก	หมอรักษาโรคกระดูกจาก สมุนไพร	บ้านบ่อทอง ต.ถ้ำวัวแดง อ.หนอง บัวแดง จ.ชัยภูมิ

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
5.สาขาศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม		
5.1 พระราชภาวนาวราจารย์	การทำงานเป็นการปฏิบัติ	วัดชัยภูมิพิทักษ์(ผาเก็ง) ต.นาคาน
5.2 พระครูปทุมรัตน์	คำสอนศาสนา	หัก อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
5.3 นายลิ ประดับคำย	พิธีอบรมธรรมะ	วัดใหม่ชัยมงคล
5.4 นายห่วย พันธกนก	หมอสูตรขวัญ	อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
5.5 นายบุญมี ป้องจันทร์	หมอสูตรขวัญ	48/2 ม.13 ต.คูเมือง อ.หนองบัวแดง
5.6 นายบุญสงค์ เขียนชัยนาท	หมอสูตรขวัญ	จ.ชัยภูมิ
5.7 นายอำคา เจนเขว่า	หมอสูตรขวัญ	80 ม.8 ต.ศรีสำราญ อ.คอนสวรรค์
5.8 นายวิศิษฐ์ ตั้งใจ	การทำกลอง	จ.ชัยภูมิ
5.9 นายสวย ถาวรหมั่น	การเส็งกลอง	335 ม.13บ้านส้มโอง ต.บ้านเขว่า
5.10 นายเมฆ ยอดบุรี	การสะเดาะเคราะห์	อ.บ้านเขว่า จ.ชัยภูมิ
6.สาขากีฬาและการเล่นพื้นบ้าน		
6.1 นายเต๊ะ สุขดี	การทำกลอง	141/1 บ้านต้อน ต.บ้านเขว่า
6.2 นายไสว ทะนารี	การเส็งกลอง	อ.บ้านเขว่า จ.ชัยภูมิ
6.3 นายเกรียง แต่งโยธา	การเล่นตีกลอง	137/3 ชุมชนจี้เหล็กใหญ่ ต.ในเมือง
		อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
		38 บ้านนาชุมแสง ต.กุดชุมแสง
		อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
		197 ม.8 บ้านหนองไฮใต้ ต.หนอง
		บัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
		บ้านหนองเขื่อง ต.กุดตุ้ม อ.เมือง
		จ.ชัยภูมิ
		86 ม.1 บ้านเจียง อ.ภักดีชุมพล
		จ.ชัยภูมิ
		บ้านหนองเขื่อง ต.กุดตุ้ม อ.เมือง
		จ.ชัยภูมิ

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
7.สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี		
7.1 นายพิชัย พรหมสุข	หมอลำกลอน	244 ม.8 หมู่บ้านราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.2 นายวิสุทธิ วิเสริฐ	หมอลำกลอน	7/1 ม.8 บ้านหนองโสม ต.บ้านเขว้า อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.3 นายทองล้วน นवलวัน	หมอลำกลอน	28 ม.8 บ้านหนองไผ่ล้อม ต.กุดคุ่ม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.4 นายแสงทอง โพธิ์สาสาแสง	หมอลำกลอน	บ้านหนองสำราญ ต.หนองแวง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
7.5 นายพันธ์ โตนชัยภูมิ	หมอแคน	39 ม.1 ต.ยางหวาย อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
7.6 นายโสโชค สุโนนตา	หมอพิณ	65 ม.12 บ้านรักษัวัฒนธรรม อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
7.7 นายบัว หาญรุก	หมอแคน	51 ม.1 ต.ชีลอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.8 นายสมปอง วรรณเกตู	ตีกลองเส็ง	209 ม.12 ต.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
7.9 นายสะอาด ตั้งเพียง	หมอแคน	123 ชุมชนจี้เหล็กใหญ่ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.10 นายบุญสูง เอื้อประชา	หมอแคน	48 บ้านแจ้งตราด ต.บ้านเลียง อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ
7.11 น.ส.สายชล ทิพย์พันธ์	หมอลำ	สำนักงานอีสานบันเทิง บขส.ชัยภูมิ ต.ในเมือง จ.ชัยภูมิ
7.12 นางถนอม เหลื่อมพล	หมอลำกลอน	277 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.13 นายประมูล เสนามงคล	หมอลำเพลิน	383 บขส. ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.14 นางเมธินี มากพูน	หมอลำกลอน	38 ม.10 บ้านหนองไผ่ล้อม ต.กุดคุ่ม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.15 นายลั้ง กำลั้งเดช	หมอลำ	36 ม.3 บ้านบะก่าม ต.กุดคุ่ม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
7.16 นายสุเทพ สังวิบุตร	หมอลำ	254 บ้านหนองเป็ด ต.ท่าใหญ่ อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
7.สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี		
7.17 นายเฉลียว ประทุมสิงห์	หมอลำพื้นบ้าน	91 ม.3 บ้านเจตราด ต.บ้านเจียง อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ
8.สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ		
8.1นางสาวอนัญญา คำโนนออก	การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ	75/ม.13 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
8.2 นายพีระพงษ์ วงศ์ศรีจันทร์	ศิลปะจิตรกรรม	379/169 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.3 นายกองเหรียญ ศิริภูมิ	ทอผ้าไหมลายลูกแก้ว	152 ม.4 ต.กุดชุมแสง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
8.4นายสำเนียง บัววิเศษ	ทำหมอนจิด	379 ม.8 ต.คอนสวรรค์ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
8.5 นางคำภา อาฤทธิ	จักสานไม้ไผ่	129 ม.2 ต.ศรีสำราญ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
8.6 น.ส.เพ็ญประภา ศิริคุณ	ทอผ้าไหมลายทอง	177 ม.163 ต.บ้านเขว้า อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
8.7 นางน้ำ ไสสะอาด	ปั้นหม้อ	77 บ้านเมืองน้อยใต้ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.8นางนิ น้อยไม้	ปั้นหม้อ	11 บ้านเมืองน้อยเหนือ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.9นางหนูจัน นราพงษ์	ดอกไม้ประดิษฐ์	298 ตลาดบัวหลวง ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
8.10 นายสาคร ภาษา	เครื่องมือจับปลา	272 บ้านใหม่ห้วยกนกตา ต.คูเมือง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
8.11 นางมาลา วรรณพงศ์	ทอผ้าไหมบ้านเลี้ยวน้อย	6/1 ม. 1 บ้านเลี้ยวน้อย ต.บ้านเล่า อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.12 นางอุไรรัตน์ ชาวนาเสียว	ทอผ้าไหมบ้านนาเสียว	263 ม.1 บ้านนาเสียว ต.นาเสียว อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.13นางจินตนา ทัดมาลา	ผ้าจิดมัดหมี่นครกาหลง	อบต.คอนสวรรค์ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
8.สาขาศิลปหัตถกรรมและสิ่งทอ		
8.14 นางสีดา จันทรโสม	ทอผ้ามัดหมี่	30 ม.4 บ.หนองบัวเพวัง ต.บ้านโสก อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
8.15นางสมบูรณ์ พระประภา	ทอผ้าลายเกร็ดเต่า	39 ม.10 บ้านโคกสง่า ต.หนองแวง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
8.16 นายสมควร ชงทอง	การจักสาน	35 ม.3 ต.โพนทอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.17 นายตา แคนชัยภูมิ	การจักสาน	69 ม.2 ต.ยางหวาย อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
8.18 นายวีระ โชคศิริ	ปั้นโอ่ง	6 หมู่ 2 ต.ชีลอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
8.19 นายอุดร พลิกเพชร	เครื่องดนตรีอีสาน	124 ม.1 ต..ช่องสามหมอ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
8.20 นายไพจิตร อจโยธา	ช่างบั้งไฟ	28 ม.3 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
9.สาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี		
9.1 ศาลเจ้าพ่อพระยาแล	ประวัติเมืองชัยภูมิ	บริเวณหนองปลาเต่า อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
9.2 อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพระยาแล	ประวัติเมืองชัยภูมิ	หน้าศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ
9.3นางจรยา เกษโพนทอง	องค์ความรู้ด้าน ประวัติศาสตร์	32 ถนนลพพิสัย ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
9.4 นายภานุมาศ วงศ์ไอสุรย์	รวบรวมเรื่องราว โบราณสถาน/โบราณวัตถุ	153 ม.11 ต.วังชมพู อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
9.5 ปรารักษ์คู่	โบราณสถาน	บ้านหนองบัว ต.ในเมืองอ.เมือง จ.ชัยภูมิ
9.6 ภูแฝด	โบราณสถาน	บ้านไทรงาม ต.นาเลี้ยว อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
9.7 ภูพระ	โบราณสถาน	ต.นาเลี้ยว อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
9.8 สระหงส์	โบราณสถาน	ต.นาฝาย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ

แหล่งความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชื่อ/สกุล	ลักษณะของความรู้ ประสบการณ์ที่จะได้รับ	ที่อยู่
9.สาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี		
9.9 พระพุทธรูปใหญ่สมัยทวาราวดี	โบราณวัตถุ	วัดบ้านคอนสวรรค์ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
9.10 ใบเสมากุศโล้ง	โบราณวัตถุ	วัดบ้านกุศโล้ง ต.หนองนาแซง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
9.11 กู่แดง	โบราณวัตถุ	วัดบ้านกุศยาง ต.ตลาดแร้ง อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย ได้ตรวจสอบข้อมูลจากแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่ตามสาขา
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้ง 9 สาขา ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่	สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวนแหล่งภูมิปัญญา
1	สาขาเกษตรและการทำมาหากิน	10
2	สาขาอาหารและโภชนาการ	5
3	สาขาภาษาและวรรณกรรม	5
4	สาขาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร	3
5	สาขาศาสนาประเพณีและพิธีกรรม	10
6	สาขากีฬาและการเล่นพื้นบ้าน	3
7	สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี	17
8	สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ	20
9	สาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี	11
	รวม 9 สาขา	84 แหล่ง

จากตารางที่ 6 พบว่า แหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นจาก 9 สาขาทั้งสิ้น 84 แหล่ง สาขาที่มี
แหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุดคือ สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ จำนวน 20 แหล่ง

จากการวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ลักษณะของความรู้และประสบการณ์ที่จะได้รับ จาก
แหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้ง 9 สาขา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สาขาเกษตรและการทำมาหากิน
 1. การปลูกกุยช่ายขาว
 2. การปลูกมะขามหวาน
 3. การเพาะเห็ด
 4. ไร่นาสวนผสม
 5. เกษตรทฤษฎีใหม่
2. สาขาอาหารและโภชนา
 1. การทำปลา ร้า
 2. การทำปลา ส้ม
 3. การทำ หม่า
3. สาขาภาษาและวรรณกรรม
 1. การเขียนคำประพันธ์สุภาษิต
 2. การเขียนกลอนลำ
4. สาขาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
 1. หมอธรรม
 2. หมอรักษาโรคกระดูก
5. สาขาศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม
 1. การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
 2. หมอสูตรขวัญ
 3. การทำสิ่งกลอง
 4. การสะเดาะเคราะห์
6. สาขาการกีฬาและการเล่นพื้นบ้าน
 1. การตีกลิ้งไฟ
 2. เล่นรำโทน
7. สาขาศิลปะการแสดงและดนตรีไทย
 1. หมอลำกลอน
 2. หมอแคน
 3. หมอพิณ
8. สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ
 1. การทอผ้าไหม
 2. การทอผ้าจิด
 3. การปั่นหมอ

4.ดอกไม้ประดิษฐ์

5.เครื่องมือจับปลา

6.เครื่องจักสาน

9.สาขาประวัติศาสตร์และ โบราณคดี

1. โบราณสถาน

2. โบราณวัตถุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดหมวดหมู่ลักษณะของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก แหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น 9 สาขา ดังสรุปตามปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงลักษณะของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับแต่ละด้านตามสาขาภูมิปัญญา ท้องถิ่น 9 สาขา

ที่	สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวนแหล่งภูมิปัญญา
1	สาขาเกษตรและการทำมาหากิน	4
2	สาขาอาหารและโภชนาการ	3
3	สาขาภาษาและวรรณกรรม	2
4	สาขาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร	2
5	สาขาศาสนาประเพณีและพิธีกรรม	4
6	สาขากีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน	2
7	สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี	3
8	สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ	6
9	สาขาประวัติศาสตร์และ โบราณคดี	2
	รวม 9 สาขา	28 แหล่ง/ด้าน

ตารางที่ 7 พบว่าการจัดหมวดหมู่ ลักษณะของความรู้และประสบการณ์ที่จะได้รับแต่ละ ด้านได้ทั้งสิ้น 28 ด้าน สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาศิลปะศิลปหัตถกรรมและสิ่งทอ มีลักษณะของ ความรู้และประสบการณ์ที่จะได้รับมากที่สุด จำนวน 6 ด้าน

จากลักษณะของความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเข้าสู่การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดองค์ความรู้ นำไปสู่การพัฒนาองค์ ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังจะนำเสนอในลำดับถัดไป

4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน

4.2.1 ผลการพัฒนางานองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละสาขา จำนวน 42 คน ดังนี้

1. สถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน

ผลการวิเคราะห์สถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ คือภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละสาขา ดังปรากฏในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงสถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N:42	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	26	61.90
หญิง	16	38.09
2.อายุ โดยเฉลี่ย 52.36 ปี		
3.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น		
3.1 สาขาเกษตรและการทำมาหากิน รวม 4 คน		
1.การเพาะเห็ด	1 คน	
2.ไรร่นาสวนผสม	1 คน	
3.เกษตรทฤษฎีใหม่	2 คน	
3.2 สาขาอาหารและโภชนาการ รวม 5 คน		
1.การทำปลาร้า	2 คน	
2.การทำปลาต้ม	2 คน	
3.การทำหม่า	1 คน	
3.3 สาขาภาษาและวรรณกรรม รวม 3 คน		
1.การเขียนคำประพันธ์	1 คน	
2.การเขียนกลอนลำ	2 คน	
3.เกษตรทฤษฎีใหม่	2 คน	
3.4 สาขาแพทย์แผนไทยและสมุนไพร รวม 2 คน		
1.หมอธรรม	1 คน	
2.หมอรักษาโรคกระดูก	1 คน	
3.5 สาขาศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม รวม 5 คน		
1.หมอสวดขวัญ	3 คน	

2.การทำกลองเสียง	1 คน
3.การสะเดาะเคราะห์	2 คน
- 3.6 สาขากีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน (ไม่มีผู้เข้าอบรม)
- 3.7 สาขาศิลปะการแสดงดนตรี รวม 10 คน
1.หมอลำกลอนลำพื้นบ้าน	6 คน
2.หมอลำแคน	2 คน
3.หมอลำพิณ	2 คน
- 3.8 สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ รวม 13 คน
1.การทอผ้าไหม	4 คน
2.การทอผ้าจิด	4 คน
3.การปั่นหมอล	1 คน
4.ดอกไม้ประดิษฐ์	1 คน
5.เครื่องมือจับปลา	1 คน
6.เครื่องจักสาน	2 คน
- 3.9 สาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี (ไม่มีผู้เข้าอบรม)

จากตารางที่ 8 พบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.90 มีอายุเฉลี่ย 52.36 ปี สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีผู้เข้าร่วมประชุมมากที่สุด คือ สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ เมื่อพิจารณาลักษณะองค์ความรู้หรือเนื้อหาแต่ละด้านแล้ว พบว่าสาขาศิลปะการแสดงและดนตรี ด้านหมอลำกลอนและหมอลำพื้นบ้าน มีผู้เข้าร่วมประชุมมากที่สุด ส่วนสาขากีฬาและการละเล่นพื้นบ้านกับสาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี ไม่มีผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ในครั้งนี้

2.ความคิดเห็นความพึงใจเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบความเรียงดังปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงระดับความคิดเห็นความพึงพอใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้าร่วมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
1	หัวข้อการประชุมมีความน่าสนใจ	3.86	0.78	มาก
2	หัวข้อการประชุมสอดคล้องกับภูมิปัญญาการศึกษา	3.54	0.88	มาก
3	ความเหมาะสมของสถานที่	3.48	0.66	ปานกลาง
4	ความเหมาะสมของระยะเวลาการประชุม	2.32	0.94	น้อย
5	ได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของตนให้กับคนอื่น และกลุ่ม	4.56	0.98	มากที่สุด
6	การมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม	4.52	0.92	มากที่สุด
7	การได้รับความรู้จากวิทยากร	3.53	0.83	มาก
8	การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.48	0.66	ปานกลาง
9	การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.52	0.92	มากที่สุด
10	ความสำเร็จในการภาพรวมทั้งหมด	3.88	0.86	มาก
	รวม	3.76	0.84	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นความพึงพอใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวม มีความคิดเห็นความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76, S.D. = 0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับการได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของตนให้แก่คนอื่นและกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56, S.D. = 0.98$)

4.2.2 องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละสาขา

จากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ ด้านภาษาและเนื้อหาที่ใช้ในแต่ละสาขาและแต่ละด้าน ทำการแก้ไขให้มีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ตามรูปแบบที่กำหนด จำนวน 8 สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น 20 ด้าน ดังนี้

1. สาขาเกษตรและการทำมาหากิน
 1. การเพาะเห็ดฟาง
 2. การทำไร่นาสวนผสม
2. สาขาอาหารและโภชนาการ
 3. การทำปลาร้า
 4. การทำปลาต้ม
 5. การทำหม่า
3. สาขาภาษาและวรรณกรรม
 6. การเขียนกลอนลำ
4. สาขาแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
 7. หมอรักษาโรคกระดูก
5. สาขาศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม
 8. หมอสูตรขวัญ
 9. การสะเดาะเคราะห์
6. สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี
 10. หมอลำกลอน ลำพื้นบ้าน
 11. หมอแคน
 12. หมอพิณ
7. สาขาศิลปะหัตถกรรมและสิ่งทอ
 13. การทอผ้าไหม
 14. การทอผ้าซิด
 15. การปั่นหมอ
 16. ดอกไม้ประดิษฐ์
 17. เครื่องมือจับปลา
 18. เครื่องจักสาน
8. สาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี
 19. โบราณสถาน
 20. โบราณวัตถุ

จากการวิเคราะห์องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขากีฬาและการละเล่นพื้นบ้านและสาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี ซึ่งเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดองค์ความรู้ จึงไม่สามารถนำเสนอองค์ความรู้ในสาขากีฬาและการละเล่นพื้นบ้านได้ ส่วนสาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี องค์ความรู้ส่วนใหญ่อยู่ที่แหล่งเรียนรู้สามารถค้นคว้าและรวบรวม

เป็นองค์ความรู้เฉพาะด้าน ได้โดยให้ม็องค์ประกอบและรูปแบบที่เหมือนกับสาขาต่างๆ ตัวอย่างรายละเอียด องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละด้านนำเสนอไว้ในภาคผนวก

ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้ง 20 ด้าน ที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไข ถูกต้องตามรูปแบบแล้ว เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการประจำโรงเรียน พิจารณาคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละด้านให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียนเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนซึ่งจะได้นำเสนอในลำดับต่อไป

4.2.3 ผลการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ สถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน ซึ่งเป็นผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังปรากฏในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงสถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N:38	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	26	68.42
หญิง	12	31.57
2.อายุ โดยเฉลี่ย 51.20 ปี		
3.ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร โรงเรียน	19	50.00
ครูวิชาการประจำโรงเรียน	19	50.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการประจำโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.42 อายุเฉลี่ย 51.20 ปี ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการประจำโรงเรียน ร้อยละ 50.00 เท่ากัน

2. ความคิดเห็นความพึงพอใจ เกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตาราง ประกอบความเรียง ดังปรากฏในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงระดับความคิดเห็น ความพึงพอใจ ของผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการประจำ
โรงเรียน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
1	หัวข้อการประชุมมีความน่าสนใจ	3.52	0.78	มาก
2	หัวข้อการประชุมสอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน	4.52	0.66	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมด้านสถานที่	2.48	0.96	น้อย
4	ความเหมาะสม ด้านระยะเวลาในการประชุม	2.48	0.96	น้อย
5	ความมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม	3.88	0.92	มาก
6	การได้รับความรู้จากวิทยากร	4.25	0.82	มาก
7	การนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในงานวิชาการที่ โรงเรียน	4.50	0.66	มาก
8	การได้รับประโยชน์จากการประชุมโดยภาพรวมทั้งหมด	4.48	0.74	มาก
	รวม	3.76	0.81	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครู
วิชาการประจำโรงเรียนที่เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมา
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก
($\bar{x}=3.76$, S.D.= 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ หัวข้อการประชุม
สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.66)

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ด้านภาษา เนื้อหาและรูปแบบของ
องค์ประกอบของหลักสูตร องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 20 โรงเรียน แกะไข
ความถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด เพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการประจำโรงเรียน นำไป
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริงที่โรงเรียนของตนเองได้